

TAPOLCZAI LAPOK

EZELŐTT: TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN, KIADÓ ÉS TULAJDONOS: LÓWY B.

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-utca.
Kéziratokat vissza nem adunk.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Hirdetmények: megegyezés szerint.
Nyilt-tér sora: 1 korona

A gyermekvédelem és a községek.

A magyarországi gyermekvédelem programja immár csaknem megvalósulása előtt áll.

Amióta az Országos Gyermekvédő Liga megkezdte nagyarányú működését, nagyrésztben pótoltták azok a mulasztások, amelyek eddig részint a társadalom közönye, részint a hibás állami törvények hatósági intézkedések folytán oly sokáig stagnáltatták ennek a nagyfontosságú társadalmi problémának a megoldását.

Állam, társadalom csak az utóbbi években nyult radikálisan a gyermekvédelem kérdésének a megoldásához. Az állam tövényes rendeleteivel, intézkedéseivel, a társadalom pedig felébredt szociális kötelességérzete tudatában anyagi és erkölcsi áldozattal járul intenzívebben a gyermekvédelem ügyének megvalósításához.

Az Országos Gyermekvédő Liga, mint az állam szerve, nemcsak arra vállalkozott, hogy az állam rendeleteinek, intézkedéseinek társadalmilag is érvényt szerezzen azzal, hogy e téren az állam és társadalom között közvetítő és átutaló szerepre vállalkozott, hanem a saját programjának is igyekszik a magyar társadalom minden rétegében érvényt szerezni, de szervezetének közvetlensége révén s intéz-

kedéseket és rendeleteket, amelyek a kormány az állam zsebéből indultak ki.

Az ilyen állami rendeletek között a legfontosabbak egyike a Széll-féle törvény volt, amely tudvalevő minden hét éven felüli elhagyottnak nyilvánított gyermeket tizenöt éves koráig állami védelemre utal. Az állam minden ilyen gyermeket felvesz s állami menhelyekre helyezi el. Ennek a törvénynek szociális és állami rend szempontjából messze kiható jelentősége van s nagy lépéssel vitte előbbre a gyermekvédelem ügyét.

Mégis mindamellett sérelmes az a törvény! Sérelmes pedig a községekre, amelyek az elhagyottnak nyilvánított gyermekekért a tartásdíjat fizetni kötelesek.

Már magában a törvény szellemében bizonyos abuzus van, amely a szegényebb községeket érzékenyebb anyagi megterheléssel sújtja.

A tömegnyomor — igaz — nagyobb ezekben a községekben s a szociális igazság szerint ezeknek a községeknek elhagyottnak nyilvánított gyermekei jobban rá vannak utalva, hogy róluk az állam gondoskodjék, mint pl. a vagyonosabb mezővárosok, nagyközségek, városok gyermekei, csak-hogy honnét vegye az ilyen szegényebb község a gyermekek eltartásáért fizetendő pénzt? . . .

Nézzük például egy felvidéki szegénységben színlódó falut. A szülők, férj és feleség egész nap nehéz munkában robotol, az ilyen szülők képtelenek gyermekeik gondozása mellett kenyérkereset után járni. A létért való nehez küzdelem nem engedi meg nekik, hogy gyermekeikre ügyeljenek, vagy nevelésével foglalkozhassanak.

Hisz boldognak kell lennie, ha apró gyermekeiket eltarthatja!

Az állam ilyen esetekben azután megállapítja az elhagyatottságot s a gyermek bekeüli az állami gyermekmenhelybe. Egy egy ilyen szegény faluból igen gyakran 100—200 gyermek is állami gondozásba kerül ami érthető is. Tény ugyanis, hogy a tömegnyomorra a gyermekszaporulat egyenes arányban áll.

Az ilyen falu népe, amely alig képes megélhetési minimumát megszerezni, aránytalanul nagyobb kontingensét adja az állami gondozásba kerülő gyermekeknek, mint például egy aránytalanul nagyobb város aránytalanul jómódu lakossága.

Ez az aránytalanság azután rendszerint a községek rovására van.

Igen gyakori eset azután, hogy egy egy ilyen elszegényedett kis község sokkal súlyosabban érzi a gyermekvédelem ügyében rárótt anyagi köte-

T A R C A.

A kapolcsi takácsok céhszabályai.

Közl: Kollányi Ödön.

Most, mikor gazdasági életünkben ezer égető baj mutatkozik, amikor állandó a forrongás, állandó és heves a küzdelem a munkás és munkaadó közt, amidőn a folytonos drágulás már-már elviselhetetlenné teszi a szegény ember életét: talán nem lesz teljesen tanulság nélkül való, ha a mult időknek állapotaira visszatekintünk. Alkalmat szolgáltat nekünk erre ezuttal a kapolcsi takács-céh szabályzata, amelynek segítségével bepillantunk a régi iparosok életébe; megismerkedünk azzal a szervezettel, melyet céhek nevezünk s amely századokon keresztül oly nagy körültekintéssel és szívóssággal védelmezte a kötelekbe tartozók érdekeit.

***

A kapolcsi takács-céh keletkezésének történetét azokból a latin feljegyzésekből ismerjük meg, amelyeket részint a szabályzat elején, részint annak a végén találunk.

A feljegyzésekből ismerjük a cég szervezésének előzményeit.

A kapolcsi takácsok hosszú idő óta a veszprémmegyei Nagyvázsöny takács-céhébe tartoztak. Miután azonban e körülmény rájuk nézve nagy idő- és pénzvesztéssel járt és miután számuk is meglehetősen nagy volt, azzal a kéréssel fordultak a vármegyéhez, engedjék meg nekik, hogy a nagyvázsónyi céhből kiválva, Kapolcson a maguk számára takács-céhet szervezhessenek. Felkérték to-

vább a megyét, hogy a Mária Terézia királynő által a takács-céhek részére kiadott szervezeti szabályzatot terjessze ki a kapolcson alakítandó céhre is.

A megye a kapolcsi viszonyok tanulmányozására Kutik Pált küldte ki, aki azután Zala vármegyének 1799. szeptember 17-én és folytatólagosan tartott gyűlésén tette meg jelentését. E szerint a kérvényezők száma 28 volt, és miután Nagyvázsöny ezeknek a részéről valóságosan nehezen közelíthető meg, ő is ajánlotta az engedély megadását. A megye teljesítette a kérést s a céhszabályzatot az érdekelteknek kiadta.

Ez a céhszabályzat másolata volt annak, amelyet Mária Terézia Bécsben 1775. december havában keltezve a zalaegerszegi takács-céh számára kiadott. A zalaegerszegi céhszabályait 1776. szeptember 2-án hirdették ki a megyegyűlésen s ezt egyhangulag tudomásul vették. Egyedül azt kötötte ki a megye, hogy a céhbe, ha jelentkezők, inasokul fel kell venni a cigánygyerekeket is.

A céhszabályoknak a kapolcsi takácsok részére kiadott példányát Zalaegerszegen 1800 március 4-én a következők írták alá: Franciscus de Forintosházi, Ludovicus Mester Házi, Josephus Sümegh, Franciscus Osterhuber, Ladislaus L . . . . ., Josephus Osterhuber, Josephus Domjan, Joannes K . . . . ., Franciscus Kozma.

Itt említem meg, hogy tudomásom szerint a kapolcsi takácsok utolsó céhmestere Németh Vince volt.

***

A céhszabályzat, amely hamisítatlan zalai

dialektusban szól hozzánk, 18 artikulust foglal magában. Ezek közül az első a következő alapon megszerkesztett mondattal kezdődik:

„Mint hogy minden embernek kötelessége azt hozza magával, hogy az Úr Istennek dicsőségét szüntelenül mindenek felett felmagasztalja és Ó Szt. Fölsége félelmében s keresztényi rend szerént való Eletben magát gyakorolla, úgy az által szent Áldást ki ki nyerhessen, annak okáért ezen céhbeliok keresztényi rend szerént hova hamarabb a Céhek közönséges (közös) költségével egy ilendő Zászlót maguknak csináltatni és azt a Parochiális Templomba tartani s az alatt az Ur napi s annak oktávján tartandó Processiónak alkalmatosságával mindnyájan a Mesteremberek, Legényeik és Inasok, akármely hitben leendenek, tisztességesen megjelenni, Magukat böstületesen és ájtatosan viselni köteleztetnek, akik pedig heles ok nélkül az említett processiókrul elly maradnának, Mesterek ugyan két, Legények pedig egy funt Sárga vagy Fehér vioszban a fönt megirt Parochiális Templom szükségére büntetessenek.“

Ugyancsak az első fejezet kötelességüké teszi a mestereknek, legényeknek és inasoknak, hogy a négy kántornapon, a cég pátronusának ünnepén, a fenséges királyné szerencsés országjárásért, az anyaszentegyháznak gyarapodásáért, az országnak boldogulásért, nemkülönben a céhben volt megholtakért és az élőkért szolgáltatott miséken személyek szerént megjelenni tartoznak. Akik ez ellen vétének, szintén viaszt tartoznak a templom számára beszolgáltatni.

lesség teljesítését, mint például egy nagyobb lakósággal bíró város.

Nyilvánvaló tehát, hogy ez a törvény sérelmes ezeknek a szegényebb községek közteherviselésére nézve.

Ezen csupán a törvénynek a megváltoztatásával lehetne segíteni, mindaddig azonban a sérelem súlyos hátrányát és terheit el kellene viselnie azoknak a községeknek, amelyek azt sinylük.

Az Országos Gyermekvédő Liga azonban ezen a bajon is igyekezett enyhíteni, oly módon, hogy be nem várva amíg a törvény megreformáltatik, saját pénzalapjából fizeti ezekért a gyermekekért a tartásdíjat. Természetesen ma még távol áll attól, hogy az összes szegényebb községek terhén enyhítsen oly módon, hogy annyi sok ezer gyermek eltartását magára vállalja, de az első lépést már e téren is megtette.

Hogy a Liga nagyarányú programjának ez a tevékenysége csak egy kis hányadát teszi ki, felesleges is megemlítenünk, de, hogy magában ez a vállalása a gyermekek tartásdíját illetően tetemes anyagi áldozatokkal jár, evidens mindazok előtt, akik a Liga horribilis kiadásaiival — egyéb irányban — tisztában vannak.

Hisz ha tekintetbe vesszük, hogy a Liga a gyermekvédelem minden irányában olyan kötelezettségeket vállalt, amelyeknek gyakorlati megvalósítása nagy pénzáldozattal jár, érthetőnek tartja mindenki, hogy a Ligát az egész magyar társadalomnak hathatós anyagi pártfogásba kell részesíteni.

Első sorban pedig a községeknek evidens érdeke, hogy a ligát támogassák. Amit ezek a községek fillérek alakjában juttatnak a Liga urnaiba, visszakerül százszorosan is egy gyermek eltartásában.

Közelg ismét a gyermeknap, amely az idén inpozans, nagy esemény lesz

a modern társadalomnak. Ezen a napon megmutathatják a községek, hogy mennyire érezték át ennek a kérdésnek fontosságát.

Járuljanak tehát fillérekkel a Liga urnáihoz. Hisz csak fillérekéről van szó.

A jegyzők, szolgabírák, s az egész magyar közigazgatási tisztikar, amely minden nagyszabású nemzeti és társadalmi gondolatot segített megvalósítani, mutassa meg ezuttal is, hogy mire képes.

Az ő hivatásuk az a gyönyörű szerep, hogy a néppel értessék meg ennek a napnak a jelentőségét, fontosságát s a nemzeti eszme szempontjából való horderejét.

De hirdessék a népnek a nép lelkipasztorai is, hogy nem csak Istennel, hazának és nemzetnek tetsző dolog a gyermekvédelem gyakorlása, hanem a legszebb emberi kötelességek egyike!

Községi gyűlés.

Március 22-én.

Egy segélykérvényre a képviselőtestület 5 koronát utalványoz.

Gondos Ignácot uthelyi illetőségűnek elfogadja, mert alispán átirata értelmében Gondos Ignác édesapja 30 éven át mint korcsmáros és mészáros adófizető polgár volt Tapolczán. Varga József illetőségét elutasítja.

Olvastatik alispán rendelete a községek belterületének befásítása iránt tűzrendészeti és szépészeti szempontból, mire elhatározza a képviselőtestület, hogy a Diénes korcsma előtti tér befásítatik, azonkívül felhívja a közönség figyelmét, hogy az épületek közé fákat ültessen. A polgári fiúiskola és az iparos tanonc iskola évi hozzájárulási díját negyed évenként előre fizeti folyó évi szeptember hó 1-étől, ha pedig a község abban a helyzetben lesz, hogy egyszerre megfizetheti, akkor január hó folyamán egy összegben megfizeti.

Olvastatik alispán rendelete a községi közúti utak megállapítása tárgyában.

A képviselőtestület kellő tárgyalás után egyhangulag kijelenti, hogy közúti utak tekinteti a vendeki utat, a raposkai malomi utat, a berekaljai utat, a mogyorósajjai utat, az izz. temetőhöz vezető utat, továbbá a kö-

vetkező utcákat: Iskola, Viola, Vörösmarty, Kereszt, Csányi László, Csobánczi, Szent György, Bajza, Toldi Miklós, Kazinczy, Attila, Berek, Bacsányi János, Petőfi, Nagyköz, Zrinyi Miklós, Török János, Tulipán, Jókai, Zöldfa, Hunyadi Mátyás, Szegfű, Szent László, Szent István, Akácfa, Rákóczi, Miklós, Széchenyi, Árpád, Fazekas és Park utcákat; kijelenti a képviselőtestület, hogy az ezen határozatban felvett községi közúti utak közé sem állami, sem törvényhatósági, sem községi közlekedési utak, sem az ezen utakon lévő községi utcarészek nem vétettek fel.

Főjegyző jelenti, hogy az irnoki állás rendszeresítése tárgyában a gyűlés a megjelentek számánál fogva jogérvényes határozatot hozhat, egyben felolvassa Korein Dávid kérvényét. A képviselőtestület egyhangulag elhatározza, hogy az irnoki állás rendszeresítése iránt beadott indítványt a napirendről leveszi, Korein Dávidot továbbra meghagyja eddigi állásában azzal, hogy köteles az adóügyi irodában irnoki teendőket végezni.

Bognár József a vincellériskola mögött elterülő községi földből házhelyet kér. Mint-hogy erre alkalmas terület van ott, egy négyszögöl árát 10 koronában állapítja meg a képviselőtestület.

A gazdatanács elnöke a marhafelhajtó ut kijelölése tárgyában átir a képviselőtestülethez, mely szerint az állatok a Valdai ház előtti térségtől kezdve a Csányi László utcán át, a Csobánczi utcán keresztül, az alsó malom, Zrinyi Miklós és Szombathelyi utcán, a Kopstein ház felé a csapásig lennének hajlandók és vissza. Többek hozzászólása után határozatott, hogy mivel az alsó malom hidján és a következő utrészen a marhák az ut és hid szűk volta miatt nagyon összerördődnek és sok balást történhetnek, előjáróság megbizatik, hogy intézkedjék egy a kis tavon keresztül vezetendő hid felállítására, illetve szerezzék adatokat a költségekre és a kivitelre nézve, azután fog ez ügyben határozni.

Az alispán elrendelte, hogy a kémények összeírassanak, melyből megállapítható lenne, hogy a kéményseprési kerület ketté osztassék-e, avagy a kéményseprési díjak szállíthatassanak le. Az összeírás szerint Tapolczán 1810 kemény van. Özv. Duchon Jánosné kéményseprő véleménye az, hogy inkább a kémények seprési díja szállíttassék le, mint a kerület kettéválasztassék. Mivel a Tapolczán levő kémények egy kéményseprő mester megélhetését még leszállított díjak mellett is biztosítják, javasolja a képviselőtestület, hogy

A céh tagjai a céhnek választott esztendő napján, továbbá a négy kántornapon összegyűltek; a céh ladjájába a szokott esztendőbeli vagy kántori bejárópénzt ugyanakkor tartoztak befizetni. Az említett napokon kívül is, ha a céhmester szükségesnek találta s a céh dolgai azt megkívánták, össze kellett gyülekezniök a céhtagoknak. Ha valaki heles ok nélkül bármelyik gyülekezetből elmaradt, büntetést rótak rá. Ez a büntetés, ha az illető mester volt, nem lehetett nagyobb 50 pénznél, míg a legény büntetése legfeljebb 25 pénzre rughatott. Megtörtént, hogy valamelyik mester vagy legény a saját dolgának elintézése céljából kérte a gyűlés összehívását. Erről a céhmesternek jelentést tett s a céh ladjájába, ha mester volt 80, ha legény volt, 42 pénzt fizetett.

A céhmestert a céhnek esztendő napján választották. E napon összegyülekezvén a céhbéli mesterek, előbb a volt céhmester, vagy akinek keze alatt voltak a céhnek jövedelmei, e jövedelmekről számot adott. Azután következett a választás. Elrendeli a szabályzat, hogy „a volt céhmester mellé még ketten a mesterek közül előtétetögyenek, vagyis kandidátassanak s azon három közül voksoknak nagyobb száma szerént vagy az előbbeni céhmester megmarasztattatik, vagyis új választassék s a céh ladjájának kulcsa kezébe adassék.” Mindez a földesuraságtól vagy annak engedelmével a mezőváros tanácsától ki-rendelt komiszáriusnak jelenlétében történt, akinek jelenléte nélkül gyülekezeteket nem tarthattak.

Hogy a céh artikulusait a céhtagok mindnyájan jól ismerhessék és magokat azokhoz

alkalmazathassák, a céhmester választásakor valamint a kántornapokon tartott gyülekezeten felolvastattak a szabályok. Ha valaki az említett alkalmakon kívül kívánta a szabályok felolvasását, megengedtetett, ha 25 pénzt fizetett a céh ladjájába.

Aki a takács-céhben inas akart lenni, annak első sorban bősületes ágyból lett születé el kellett bizonyítania. Az inas beszegődeskor 2 forintot fizetett a céh ladjájába. Mikor pedig inaskodásának 3-ik esztendeje is letelt, felszabadult és a legények közé beiratott, ismét két forintot fizetett a céhladába a felszabadulásért és tanuló-levelének kiváltásáért. Elrendeli továbbá a szabályzat, hogy „azután mesterségének helesebb megtanulásáért olatén föl szabadotott inas három esztendeig vándorollon.” A mester köteleztetett, hogy inasát keményen ne tartsa. Ma is nagyon megszívlelendő rendelkezése volt a céh szabályzatnak a következő: „A mester az inast mesterségének megtanulásától maga más házi szolgálatára nézve el ne vonja, hanem abban gyakorollá.”

Ha a mester meghalt, akkor inasa felett a céh rendelkezett. A céh intézkedett ugyanis, hogy az inas az özvegnél maradjon-e, vagy pedig más céhbéli mesterhez adassék mesterségének megtanulása céljából.

Igen körülményes volt annak a módja, ha valamelyik legény mesterré akart lenni. Erre nézve a céhszabályok így rendelkeztek: „Ha valaki a takács-mester legények közül ezen céhben mesterré lenni kívánkozni fog, az legelsőben is jelentőpenzül egy forintot a céh ladjájába letessék.” Azután az illető a céh gyülekezeten bizonyosságot tett becsüle-

tes születéséről, előmutatta „tanuló és vándorló esztendőknél helesen lett kitöltéséről bizonyosságlevelét”. Hogy pedig mesterségének kötelességeit megismerje, a céhszabályokat előtte felolvasták, amiért ez esetben díjat nem kellett fizetni. A földesurat meg kellett kérnie, hogy őt a mezőváros lakosi száma közé be vegye. Ha ez is meg volt, akkor a mestertől egy napnak a kijelölését kérte mesterségének megmutatására, vagyis amint mondatik, remek csinálására. A remekelés dolgát úgy kellett elintézni, hogy az sokba ne tessen (teljen, kerüljön), hanem annak hasznát venni és könnyen pénzre fordítani lehessen. A remek elkészülvén, azt a céhbéli mesterek a földesuraságtól, vagy annak engedelmével a mezőváros tanácsától arra rendelt komiszárius jelenlétében megvizsgálták. Ha valamely kisebb heányosságot vagyis hibát találtak abban, azt megválthatta a remekelő egy, két, három, de legfeljebb négy forinttal. Ha pedig a remek egyáltalán nem sikerült, az esetben a jámbor műkedvelőt vagy új remek készítésére, vagy pedig mesterségének további tanulására igazították. Penzbüntetést ekkor nem szabtak ki rá, sőt ha céhbéli taxaul valamit előre adott volna, azt is visszaadták neki. Aki pedig helesen, ok nélkül (hiba nélkül) elkészítette a remeket, az a céhbe azonnal felvétetett. Ez alkalommal 15 forintot kellett fizetnie a céhladába. Megengedték azonban, hogy ez összeget két részletben is fizethették: felét a felvétel alkalmával, másik felét pedig az esztendő leforgása alatt. A céhbe való felvétel után az ifjú mester megkezdhetette munkáját; legényeket, inasokat tarthatott. (Folyt. köv.)

1909.

Tapolczának külön kéményseprője legyen a következő díjtételek mellett:

Egész évi emeletes kémény seprési díja	4 K.
fél " " " " " " " " " "	2 " "
egész évi földszintes " " " " " " " " " "	2 " "
fél " " " " " " " " " "	1 " "

még ezekhez járul a takaréktűzhelyek seprési díjai is.

Schäffer Sándor kérvényére, házberleti szerződését újabb 6 évre meghosszabbítja.

Burján Imre Erzsébet-ligeti korcsmabérlo kérvényt illetőleg ajánlatot adott a községi képviselőtestületnek, egy általa építendő vasuti vendéglő tervrajzával és költségvetéssel: Az ajánlat értelmében a 25 ezer koronán felépítendő vendéglő költségeit Burján viselné és hajlandó az eddig fizetett bért is fizetni, továbbá a vendéglő építési költségét amortizációs költséggel szintén ő fedezné; 25 év után pedig a vendéglő a község tulajdonába menne át. A képviselőtestület elvben elhatározta, hogy vasuti vendéglőt építet, de erre pályázatot hirdet. — Helyeseljék a határozatot, hanem előbb tudja meg nem, építene-e a vasut restaurációt, mert ha esetleg most építené a város, lehet hogy később a vasut is építené, s akkor a konkurrencia folytán a község vendéglője értékéből veszítene.

A nagyközönséghez.

(A gyermekekért).

Április hó 2-án és 3-án rendezi az Országos Gyermekvédő Liga ez idei gyermeknapját.

Vezető cikkünkben rámutatunk a célra, a melynek elérését az Országos Gyermekvédő Liga maga elé tűzött. A jelzett napokon mindenki gondoljon a szegény, elhagyatott gyermekekre, hogy e napok legyenek a gyermekek napjai, amikor mindenki a maga fölszólalásból juttasson a szegény elhagyatott gyermekek részére néhány fillért.

A gyermeknap a gyermekvédelmi ügynek egyik leghathatósabb és legönzetlenebb módja, amelyben az egész nemzet részt vehet és kell is, hogy részt vegyen.

Ezen a két napon az egész magyar társadalom meg fog mozdulni és nem marad senki, aki meg ne nyitná erszényét a gyermekmentés e két napján. Ezen a két napon az ország minden részében gyűjtőnapokat állítanak fel a Liga s az urnákba szegény, gazdag bele fogja dobni a maga fillereit, vagy aranyait. Kereskedők, iparosok, ügyvédek, orvosok s minden foglalkozású emberek erre a két napra eső jövedelmüknek tetszés szerinti hányadát ajánlják fel a Liga alapjának javára. Akik ezen a két napon végzik szükséges bevásárlásaikat, önkéntelenül is hozzájárulnak ily módon a gyermeknap eredményének sikeréhez, mert az üzletek tulajdonosai, a kereskedők ezen két napi bevételükből bizonyos részt a Liga pénztárának küldenek be.

Az Országos Gyermekvédő Liga a szervezésre és gyűjtésre Tapolczán Glazer Sándorné urnót kérte fel, ki a helybeli kereskedőket felkérte, hogy e napokon bevett jövedelmüknek bizonyos hányadát e célra felajánlják. Ugyanezzel nyilatványt küldött azon célból hogy azokat kirakataikban vagy üzletükben feltűnő helyen kifüggeszék.

Vásároljunk tehát ezen üzletekben e két napon, mert ezáltal a Gyermekvédő Liga részére juttatjuk fillereinket.

A nemes célra szánt összegek beküldésére vonatkozólag Glazer Sándorné urnó az alábbi kérelmet intézi a kereskedőkhöz:

Mélyen tisztelt Uram!

Báró Edelsheim Gyula Lipót elnökle, gróf Andrassy Gyula, gróf Apponyi Albert, báró Bánffy Dezső, gróf Batthyány Lajos, Beöthy Zsolt, dr. Chorin Ferenc, dr. Darányi Ignác, gróf Eszterházi Mihály, Falk Miksa, Glück Frigyes, báró Guttmann Vilmos, gróf Hadik Béla, gróf Hadik János, Hatvani Deutsch József, Justh Gyula, Kossuth Ferenc, Ormódi Vilmos, Polónyi Géza, Rákosi Jenő, Széll Ignác, Széll Kálmán, gróf Teleki Géza, Thék Endre, Wlassits Gyula, Weisz Manfréd, Wekerle Sándor, gróf Zichy Aladár, gróf Zichy Andor és gróf Zichy János vezetése alatt álló, „Országos Gyermekvédő Liga” gróf Batthyány Pál főispán ur utján ama felhívással fordult hozzám, miszerint kérem fel községünk hazatias, első sorban nyílt üzleti helyiséggel bíró lakóit arra, hogy azzal, ha évenként, s így ez évben is, április hó 2-án és 3-án üzleti bevételeik tetszés szerinti hányadát az „Országos Gyermekvédő Liga”-nak felajánlják és beküldik, a szülői gondozást nélkülöző és így az elzüllés veszedelmének különösen kitett gyermekek védelmét és megmentését elősegítik.

E nagy célt szolgálni, annak sikerét előmozdítani, kedves kötelességemnek ismerem, ama tiszteletteljes kérelemmel fordulok Tek. Cimedhez, hogy amennyiben e kiválóan nemes eszmét ismert jótékonyaságával ez évben előmozdítani óhajlja, kegyeskedjék ebbeli szándékáról a mellékelt levelező lapon a központi irodát értesíteni; s hogy eme emberbaráti tevékenységet minél szélesebb körben a vevő közönség is előre ismerje, szíveskedjék a mellékelt hirdetményeket üzleti helyiségekben megfelelő időben erre alkalmas helyen kifüggeszteni.

E szent ügy hathatós támogatását tisztelettel kéri

Tapolcza, 1908. március hó.

Glazer Sándorné.

Hisszük, hogy olvasóközönségünk is ki fogja venni a maga részét a társadalmilag és nemzetileg egyaránt nagyfontosságú mozgalmából s úgy a maguk, mint ismerősök körében buzgólkodni fognak, hogy a gyermeknap sikerét minél fényesebbé tegyék.

Egyben jelezzük, hogy április 2-án és 3-án a gyűjtőurna a gyógyszerár előtt lesz felállítva, hova mindenki bedobhatja e célra szánt fillereit.

H I R E K.

Áthelyezés. A kereskedelemügyi miniszter Csathó Egon magyar királyi postatisztet Tapolczáról Szekszárdra áthelyezte. Távozásával társadalmunk egy intelligens, közkedvelt tagját veszti el.

A község fásítása úgy a magánház tulajdonosoknak, mint a községnek sok pénzébe került. Az első évi ültetés idejétől majdnem minden évben 80-100 koronát költ a község a kitört vagy kiszáradt fák pótlására. Nem is csoda. Ki gondolozza nálunk az utcák és köztetek fát. Tavaszkor úgy a hogy meg lesznek metszve, azután senki sem törődik velük. Az ujonnan ültetett fákat nem öntözik, pedig

ez ami talajunkban nagyon szükséges, a fiatal gyenge fák a rossz talajban legnagyobb részt elszáradnak, ami megmarad az pedig az állatok kártételének van kitéve. — Hogy ezt elkerüljük, a fiatal fákat gondosan kell elültetni és száraz időben gyakran és bőven megöntözni, az állatok kártételét pedig a csordajárásnak a főutcáról leendő áttételével érhetjük el.

Gazdasági előadások. Igen érdekes és tanulságos előadást tartott a mult vasárnap és folyó hó 25-én a Tapolcavidéki gazdakör meghívására Stolp Ödön keszthelyi akadémiai tamar a gazdák otthonában, a katholicus körben. Az előadást a legnagyobb figyelemmel és érdeklődéssel hallgatták gazdáink. Ugyanez alkalommal Szigethy Ödön gazdaköri titkár a gyümölcsfaültetéstől mint időszerű dologról tartott előadást. Bárha megszívlelnék gazdáink az előadásokat és iparkodnának azt gazdaságukban értékesíteni.

Időjárásunk. Habár a hivatalos tavasz kezdetén tul vagyunk, mégis alig érezzük annak természetes hatását. Hideg, hó és eső, még mindig tél, ebben volt részünk a mult hét folyamán is, amiért sok gazda mérgelődik. Elmaradt a vetés és egyéb munka. A természet nagyon lassan ébred az időn.

Védjük a hasznos állatokat. A kártékony rovarok irtására és a hasznos állatok védelmezésére a földmivelésügyi miniszter rendeletet adott ki a közigazgatásági hatóságokhoz. — Ennek értelmében szigorúan büntetendő a hasznos madarak pusztítása, és egyuttal védelmébe ajánlja a hasznos emlős állatokat. — Nálunk különösen a madarak védelmét kell a hatóságoknak ellenőrizni, mert sajnos, hogy népünk egy része egész sportszerűen pusztítja a hasznos madarak fészkeit, tojásait és szedi el a kis tehetetlen fészkek lakókat. Egy-két ilyen fészkepustító szigorú megbüntetése bizonyára nem maradna eredmény nélkül.

A balatonparti vasut földmunkálataira utjabban ismet nagyobb számú békési kubi-kos érkezett, akik a rendkívüli erős munkát reggeltől estig végzik, amire a mi vidékünk földmunkásai képtelenek, s így nem is mennek e munkára, akik pedig talán vállalkoztak e munkára, egy-két nap alatt otthagyták, mert nem bírják az erős munkát, másrészt pedig épen ezért kevés keresetük volt. Nem kell tehát féltünk, hogy e vidék szőlőmunkásait a vasutépítés elvonja.

A Darnay múzeum államosítása. Darnay Kálmán sümegi múzeumát a nemzetnek ajánlódokta. A múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelősége és orsz. tanácsa hivatalos lapjának legutolsó száma hozta a vallás- és közoktatásügyi miniszter döntését, mely szerint az ajándékot köszönettel elfogadja és Sümegen meg ez ev folyamán Állami Darnay Múzeum néven állami múzeumot létesít. Állami múzeum eddig csak egy helyen volt, ugyancsak ez évben lett államosítva a kassai múzeum és kilátásba van helyezve a kolozsvári múzeum államosítása. Így Sümegen létesül hazánkban a harmadik állami múzeum.

A gazdakör tagjait ez uton is felhívja, hogy a rendelt gálcot és raffiát Popper Gyula tapolczai kereskedőnél, a kör által kiállított utalvány ellenében már most átvehetik.

Sorozás. Folyó hó 27-én kezdték Tapolczán a sorozást, hangos az utca, a kesergők vagy örvendezők zajától, énekétől. — Hanem amint halljuk nagyon kevés a legények eleje: Még egy hétig lesz részünk a sor alá kerülők duhaj danájában.

Egyedüli állandó raktár helyben

a világhírű „Borsalino” férfi kalapokból, „Kobrak” férfi és női bőrcipőkből, „Hamerli” pécsi bőrkésztyűkből és „Solingeni” acél zsebkésekből

csakis G Á L M. MIKSÁNÁL.

Minden idényre ujdonságok férfi és gyermekkalapok, sapkák, cipők, nyakkendők, ingek, kesztyűk, harisnyák, ernyők, divat, zsimpi és játék árukból.

Egy jó fiu tanoncnak azonnal felvétetik.

Piaci árak.

március 29-től.

Liszt:

Buza:	D.	0	1	2	3	4	5
		38	38	36	34	32	30

18 korona.

Rozs:	I.	II.	V.	K.
	32	30	14	13

korona.

Tengeri:	Liszt	kása	dara
	20	22	18

korona.

Gabona:

Buza	Rozs	Tengeri	Árpa	Zab	Burgonya
32	20	17	16	17	5

kor.

APRÓ HIRDETÉSEK.

ELADÓ HÁZ. Zrinyi Miklós-utca 1. szám alatti, 4 utcára nyíló sarok épület, 2 üzleti helyiséggel együtt, be- tegség miatt eladó. Felvilágosítást ad Neuhäusler Mór.

ELADÓ HÁZ. Kisfaludy-utca 7. szám alatt ujonnan épült ház, 6 szoba, bolthelyiség, 2 konyha, kamra, faház, pincze istálló, pajta, kert és tagas ud- varral, szabad kézből eladó. Huppán Ferenczné.

ELADÓ LAKÁSOK. Egy négy, és egy két szobás lakás istállóval eladó, vagy bérbeadó, bővebbet Virius Vincéné.

ELADÓ SZÉNA. Kitűnő minőségű mintegy 60 métermázsas széna jutányos áron eladó Kun Lajos refor- mátus tanítónál, Köveskálon.

ELADÓ HÁZTELKEK. A Keszthely- sümegi ut között levő telkemet, házhelyekre felosztva, eladom. Venni szándékozók bármikor értekezhetnek velem. Wallner Károly.

HIRDETÉSEK.

ROHITSCHI TEMPLOMFORRÁS.

Étvágyat gerjeszt, előmozdítja az emésztést és szabályozza az anyagcserét.

Nagybani főraktár Magyarország részére:
Hoffmann József
Budapest, IV. Báthory-utca 8.

1255/tkv. 1908. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tapolcai kir. járásbíró, mint telek- könyvi hatóság közhírré teszi, miszerint dr. Szücs Arnold ügyvéd által képviselt **Szabó Nagy Gábor** csicsói lakos végrehajtható- nak ismeretlen tartózkodású és dr. Zalai Si- mon ügyvéd tapolczai lakos ügygondnok ál- tal képviselt **Tevald Pál** volt csicsói lakos vég- rehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyé- ben az árverés 280 korona és járulékaí iránt a tapolczai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság területén lévő a csicsói 61. szám tjkvben 102. hrsz. alatt felvett 1/2-ed rész- ben **Tevald Pál** és 1/2-ed részben **Timár Antal** és neje **Hecker Verona** tulajdonát ké- pező s az 1881. évi 80. te. 156. §-a d pontja alapján egészben eladandó haz 649 ko- rona ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik és hogy a megjelölt ingatlano- k az

1908. évi május hó 27-ik napjának délelőtt 10 órákor

Csicsó községhez tartozó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Az árverezni szándékozók tartoznak a ki- kiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óva- dékkes értékpapírban a bírói kiküldöttnek kezébe lefizetni, esetleg a bíróságnál való előleges letételt hitelt érdemlőleg igazolni.

Az árverési feltételek alulírott telekkönyvi hatóságnál és Csicsó községhez tartozó bete- kinthetők.

A királyi bíróság, mint telekkönyvi ha- tóság Tapolczán, 1908. február hó 29-én.

Papp, kir. járásbíró.

1522 tkv. 1907. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tapolczai királyi járásbíró, mint te- lekkönyvi hatóság közhírré teszi, misze- rint dr. Szücs Arnold ügyvéd által képviselt **Nagy József** tapolczai lakos végrehajtható- nak **Nagy Gáspár** tapolcai lakos végrehajtást szenvedő elleni 800 korona és járulékaí iránti végrehajtási ügyében az árverés a tapolcai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság területén levő a tapolcai 3999. sz. tjkvben 578/a hrsz. alatt Nagy Gáspár ne- vén álló 451. népsorszámu házra 800 kor. A tapolczai 3894 s tjkvben + 1074. hrsz. alatt Nagy Gáspár neven álló bozótkertre 4 kor. A tapolczai 3894. s tjkvben + 1257. hrsz. alatt Nagy Gáspár neven álló bozót- kertre 3 koronában ezennel megállapított ki- kiáltási árban elrendeltetik és erre határidőül:

1908. évi május hó 22-ik napjának délelőtt 10 órája

alulírott telekkönyvi hatósághoz kitézetik és hogy a megjelölt ingatlanok a megál- lapított kikiáltási áron alul is el fognak adatni a fent jelzett nyilvános árverésen.

Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási árnak 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött ke- zébe letenni, esetleg a bíróságnál való elő- leges letételt hitelt érdemlőleg igazolni.

Az árverési feltételek alulírott telekkönyvi hatóságnál és Tapolca községhez tartozó bete- kinthetők.

A királyi járásbíró, mint telekkönyv hatóság.

Tapolczán, 1908. március 16.

Papp, királyi járásbíró.

Gyakorlott

ü g y n ö k ö k

kerestetnek, magas jutalék mellett

Richard Jenke

faredőny és zsalu gyárában

Braunau, Csehország.

PREISZ MANÓ

clm-, szobafestő és mázó,

Tapolca, Uj-utca.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát u. m.: üveg-, cim-, templom-, szoba- és díszfestést a legmodernebb kivitelben és lehető legjutányosabb árak mellett.

SZOLLÁR GÁSPÁR

épület és műlakatos

Tapolca. Arany János utca.

A zárdá-kezt átellenében.

Készít minden e teren előforduló épü- letvasalást, modern takaréktűzhelye- ket, lépcső-, sir- és erkélyrácsokat és vaskapukat.

Elfogad szivattyus kutak felállítá- sát és javítását, borfejítő, szénkéne- gező és permetező gépek javítását a lehető legjutányosabb árak mellett.

PAUK VILMOS

vaskereskedése

TAPOLCZA.

Ajánlja állandóan nagy választék raktárát, minden- de, a szülőkezeléshez szükséges gépekből u. m.:

permetezők, szénkénegezők, porozók és lepkefogó lámpák,

továbbá a legna- gyobb választék szülőprésekből

Azonkívül állandó rak'árt tartok mindennemű

gazdasági gépekből.

Forster Elek Gyulakeszi-i lakos

tulajdonos által eladó **Pusztá-Dö- rögdön** mintegy 5 öl hosszú ka- zalba rakott, múlt évi termésű l. minőségű

takarmány lóher,

circa 180 métermázsas, ölenkint az egész vételénél 300 koronáért.

Gyulakeszi-i gazdaságban 3 drb.

2 éves feiver **Simentháli zsömle**

színű **tenyészbika,** és

24 drb fiatal, különféle szőrű

üsző és tinó borju.

KOCSY FERENCZ

szobafestő és mázó

Tapolca.

Elvállal minden e szakmába vá- gó munkát, ugymint templom-, szoba- és díszfestést, valamint mázó- lást, aranyozást és tapéta- zást a legmodernebb kivitelben, mérsékelt árak mellett.

Szőlőoltványok: hiányok pótlására 2 éves dus gyökérrel, zöldoltással készítve ezre 100 frt. — Telepítésre gyökeres zöldoltvány ezre 80 frt. Telepítésre sima zöldoltvány ezre 45 forint

Fásoltványok: gyönyörű példányok, fajtisztán ezre 100 ft. Szépséghibával, **eredési biztosítással** ezre 45 frt. Mind Ripária-portálisra ojtva a következő fajokban: **Fehér borfajok:** Olasz Rizling, fehér és piros Szlankamenka, Furmint, Sárfehér, Mézesfehér, Ezerjő, Erdei, Bakator, Kővidinka, Mirkóvácsi, Muskotályok, Hárslevelű, Sauvignon, Bánati Rizling. **Vörös borfajok:** Nagy burgundi, Oportó, Nemes Kadarka, Aramon. **Csemege fajok:** fehér és piros Chasselas, Passatutti, Tokaji Chasselas, Ezredéves, Muskotályok stb. Sima Ripária portális I. oszt. 8 frt., sima Ripária-portális II. oszt. 3 frt., gyökeres Ripária-portális I. oszt. 16 frt., gyökeres Ripária-portális II. oszt. 10 frt., gyökeres 2 éves gyökerű 18 frt. **Hazai nemes vesszők** sima 4 frt. a fenti fajokból. Ojtványaimért teljes felelősséget vállalok s ha a vevő azzal nem volna megelégedve, azt vissza veszem s pénzt vissza adom. Előlegül az ár egynegyedrészt kérem beküldeni. **Hegyi bor** fehér 50 korona, siller 50 korona, vörös 60 korona.

SZÉKELY I. JÓZSEF
GYÖNGYÖS.

(Heves m.) Szent Urbán templom.

Szőlőoltványok

szokvány minőségben 22 csemege, 28 borfajban, háromféle fajtiszta alanyon I. oszt. 180 K. 1000 darabonként.

Készlet 419000 oltvány.

250000 vadgyökeres, Portalis, Solonis, Rup. Monticola, Aramon, Rup. Gansin 1. és 2. szám

Kérjen árjegyzéket.

Vállalati szőlőtelepnél
Billéd, Torontál megye.

HIRSCH JÓZSEF
HENTES ÜZLETE ÉS FÜSTÖLŐJE
Tapolca (Főtér.)

Allandó nagy raktár:

Füstölt sonka, füstölt hus, füstölt szalonna és szalámból.

Friss sertéshus. I. rendű sertés-zsir, háj és zsirszalonna.

Főtt sonka, nyelv és hideg felvágottak.

NAPONTA SAJÁT KÉSZÍTÉSŰ FRISS VIRSLI, KALBÁSZ, PÁRIZSI ÉS SZAFALÁDE

Legolcsóbb napi árak.

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványviz erre a megbízhatóbb óvószert

Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai

ÁGNES-

forrást, ha gyomor, bél- és légcsőhuruttól szabadulni akarunk.
forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.
forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.
forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

A mohai Ágnes-forrás mint természetes szénsavdús ásványvíz, feltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvószert fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyóknál fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor- légcső és húgyszervi betegségeknek. 26 év óta bebizonyosodott, hogy még ragályos betegségektől is, mint tífus, kolera megkíméltetnek azok, akik közönséges víz helyett a bakteriummentes mohai ÁGNES-VIZZEL éltek. Legjelesebb orvosi szakértékek mesterségesen szénsavval telített víznél, sőt a szódavíznél is olcsóbb, hogy az Ágnes forrás vizét a lesgényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírását ismertető füzet ingyen kapható. A FORRÁSKÉZELŐSÉG. Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

KEDVELT BORVIZ!

Főraktár: Zalamegye és vidéke részére: Hoffmann Jakab Fia cégnél, KESZTHELYEN.

Nyomatott Löwy B. gyorsajtaján Tapolczán.

TIRGRAM-POR

Az egyedüli szer, mely az összes rovarokat gyorsan és alaposan kipusztítja; üvegben —.30, —.60, 1.— és 2.— koronáért kapható

TIRGRAM TINKTURA

csakis **poloskák** ellen üvegekben —.40, —.80, 1.20, 2.60 és 5.— koronáért kapható minden jobb drogeriában, fűszer és festék-kereskedésben, ahol Tirgram-plakátok ki vannak függesztve. Ügyeljünk a „TIRGRAM“ névre. Gyár: Budapest. IV., Károly-u. 1.

Kapható Tapolczán: Kaszás Soma, Spiegel Rezső és Popper Gyulánál.

Elsőrendű
minőségű

FALITÉGLÁT,

francia hornyolt, szabadalmazott hornyolt és hódfarku

TETŐCSEREPET és különféle idomtéglat

szállít bármely vasuti állomásra

PALLÓS IGNÁCZ

tabi gőztégla, cserép- és agyagáru gyára

TAB, (Somogy megye).

Központi iroda: Budapest, VI. Hajós-u. 9.

Szőlőoltványok,

amerikai sima és gyökeres vadvesszők, valamint a híres

DELAVARE

magántermő szőlővesszők fajtiszta és fajazonos állapotban, a nagyméltóságú Földmivvelésügyi Miniszterium 60900 1896. számú szokványrendelete szerint megválogatva kerülnek nalam eladásra.

Ezen szőlővesszők szakszerűen kezelt raktárhelyiségben bármikor megtekinthetők.

A legolcsóbb árajánlatokkal és legculansabb feltételekkel szívesen szolgál bárkinek

GRÓF GYULA

bizományi irodája, TAPOLCZA.

Készlet: 1000000 darab.